

Generelle bemærkninger

Budget 2026-2029

Indholdsfortegnelse

INDTÆGTER.....	3
DRIFTSUDGIFTERNE.....	12
ANLÆG	15
FINANSIELLE KONTI.....	16
BEREGNING AF LIKVIDITET	16
ØKONOMISK POLITIK	17

Generelle bemærkninger

Budgetloven

Folketinget har i 2012 vedtaget en budgetlov med det formål at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner. Et af de anvendte midler er at fastsætte udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner.

Herudover indeholder loven også bestemmelser om krav til overskud på den løbende drift. En ændring af styrelsesloven giver samtidig kommunerne mulighed for at budgettere med generelle reserver.

Overskud på den løbende drift

Der er fastsat bestemmelser om, at der i årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag skal være overskud på den ordinære drift. Formålet med kravet om overskud på driften er at understøtte princippet om en sund økonomisk styring i den enkelte kommune, hvor det sikres, at en kommune ikke finansierer løbende driftsudgifter ved forbrug af likviditet.

Budgettet udviser overskud på ordinær drift på 107,9 mio. kr. i budgetåret 2026, og på 39,7 mio. kr. i 2027, 0,3 mio. kr. i 2028 0,9 mio. kr. i 2029.

Generelle reserver

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i kommunalbestyrelsen eller lignende. Dog er der i henhold til § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om kommunernes budget og regnskabsvæsen, revision m.v., adgang til at budgettere med generelle reserver, der maksimalt kan udgøre 1 % af kommunens budgetterede nettodriftsudgifter til service, jf. § 10 i lov om en budgetlov.

Indførelsen af en adgang til at budgettere med generelle reserver kan medvirke til at understøtte, at kommunerne bedre kan overholde de vedtagne budgetter og dermed undgå sanktioner jf. sanktionslovgivningen. Der er i budget 2026 afsat samlede reserver på 15,0 mio. kr.

Indtægter

Skatteindtægter

I budgettet indgår følgende skatteprocenter:

- Kommuneskat 26,0 procent.
- Grundskyld 16,80 promille.
- Dækningsafgift af statslige grundværdier 15,00 promille.
- Dækningsafgift af andre offentlige grundværdier 15,00 promille.

Budget for 2026 bygger på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb.

Skønnene for budgetoverslagsårene bygger også på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag baseret på KL's vækstsøn. I forhold til KL's skøn for overslagsårene i budget 2025 er forventningerne til udvikling i udskrivningsgrundlaget opjusteret. Der er tale om en samlet opjustering for perioden 2024-2026 på i alt 1,08 pct. hvilket hovedsageligt skyldes væksten i lønudviklingen og et dæmpet niveau for fradrag i kapitalindkomsten.

Der er endvidere taget højde for virkningen af det faldende befolkningstal, der giver sig udslag i vurderingen i udviklingen af udskrivningsgrundlaget for overslagsårene.

Forvaltningen har som udgangspunkt for skønnene for statsgarantien i budgetoverslagsårene 2027-2029 anvendt KL's forventede vækst i udskrivningsgrundlaget pr. skattepligtig. Der er endvidere anvendt egen befolkningsprognose som grundlag for befolkningsudviklingen og dermed antallet af skattepligtige i kommunen i overslagsårene. Norddjurs Kommunes egen befolkningsprognose indregner, at alle fordrevne ukrainere fortsat bliver i kommunen også efter særlovens udløb i marts 2027. Det samlede befolkningstal der indgår i alle indtægtsberegninger, indeholder derfor ca. 225 fordrevne ukrainere.

De kommunale skatter er herefter beregnet til følgende beløb:

Skatter (i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Skatter	-1.933,7	-1.986,7	-2.056,0	-2.137,0
Selskabsskat	-37,4	-31,9	-33,1	-34,0
Grundskyld	-147,6	-147,9	-152,2	-155,2
Anden skat	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Dækningsafgift	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Efterregulering skat for år 2024 og 2025		26,3	72,3	
Anden skat i alt	-187,6	-156,0	-115,6	-191,7
Skatter i alt	-2.121,3	-2.142,7	-2.171,6	-2.328,7

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat en pulje til skattenedsættelse, hvis formål primært var rettet mod kommuner med en skatteprocent over 26,3 pct. Norddjurs Kommune fik andel i denne pulje og nedsatte skatten til 26,3 pct. i 2021. I den forbindelse modtager Norddjurs Kommune et permanent tilskud som kompensation for nedsættelsen på 22,5 mio. kr. årligt.

I budgetaftalen for 2022 indgik en yderligere skattenedsættelse på 0,2 pct. således at skatteprocenten fra 2022 er på 26,1 pct.

I budgetaftalen for 2023 blev skatten nedsat med 0,1 pct. Dette betyder, at skatteprocenten er på 26,0 pct.

Norrdjurs Kommune modtager til skattejusteringer fra 2022, kompensation efter puljen til skattenedsættelse fra udligningsreformen, her dækker staten 75 pct. af provenutabet i 2026 og 80 pct. af provenuet for skattenedsættelsen fra 2023. Norrdjurs Kommune modtager tilskud som kompensation for nedsættelsen på henholdsvis 8,8 mio. kr. (skattenedsættelse med 0,2 pct.) og 4,9 mio. kr. (skattenedsættelse 0,1 pct.) i 2026. Kompensationsbetaling løber frem til og med henholdsvis 2026 og 2027.

Grundskyld af de skattepligtige grundværdier

Folketinget vedtog den 30. maj 2023 lov om ejendomsskatter, og følgeloven om dækningsafgift og statens afregning af grundskyld til kommunerne.

Overordnet betyder den nye lov om ejendomsskatter for enkelte boligejer at betalingen af grundskyld overgår til forskudsopgørelsen i stedet for en opkrævning fra kommunen. Derudover og mest betydningsfuldt er indførelsen af et nyt vurderingssystem til fastsættelse af grundværdierne.

I en overgangsfase fra 2024 - 2028 er grundskyldspromillen fastsat gennem denne lov, hvilket for Norrdjurs Kommune betyder at grundskyldspromillen ikke kan fastsættes højere end 16,8 promille.

Skatteministeriet har udsendt foreløbig skøn over den enkelte kommunes provenu af grundskylden. Der er fortsat stor usikkerhed forbundet med disse skøn og Skatteministeriet har opdateret skønnet i forbindelse

med udmeldelsen af statsgarantien for 2026. Det foreløbige vurderingsskøn vil give et samlet provenu på 147,6 mio. kr. i 2026, hvilket er ca. 2,1 mio. kr. lavere end det tidligere skøn over provenuet. Tallene er foreløbige, men vil blive afregnet med kommunerne, hvilket betyder at de endeligt vil blive reguleret i 2029. Der hersker stor usikkerhed om størrelsen af grundskylden, da Skatteministeriet fortsat arbejder på at tilvejebringe valide ejendomsvurderinger. Dette gælder også for vurderingsperioden 2021 - 2023, hvor Vurderingsstyrelsen pt. udsender nye vurderinger. Eventuelle rettelser bliver ligeledes korrigeret overfor kommunerne i 2027. Der er indregnet et skøn for efterreguleringen vedr. 2025 i budgetåret 2028 som giver yderligere 1,4 mio. kr. i indtægt.

Indefrysning af grundskyld - pensionist og midlertidig låneordning

Som et led i den nye lov om ejendomsskatter, overtager staten administrationen af indefrysningsslåne fra kommunerne fra 2024. En del af denne overdragelse er at staten overtager de eksisterende lån som indfries hos kommunerne til kurs 100. Afregningen forventes at ske i 2027, da efterreguleringen af skatteårene 2021 - 2023 skal være afsluttet i 2026. I perioden frem til 2026 kan der ligeledes være indfrielse i forbindelse med ejerskifte og dødsfald. I budgetbeløbet optaget i 2027 er der taget højde for dette.

Selskabsskat

Skattepligtig selskabsindkomst bliver beskattet med 22,0 pct. Kommunen modtager 14,24 pct. af selskabsskatten. Dette er en nedsættelse med 1,0 pct. point i forhold til før udligningsreformen. Der afregnes forskudt, hvilket betyder, at det er selskabsskatten for år 2023, der afregnes i 2026. Beløbet indeholder endvidere reguleringer fra tidligere år. Samlet lyder beløbet for 2026 på 37,4 mio. kr.

Tilskud og udligning

Reformen fra 2020 af udligningssystemet betød, at det generelle udligningssystem blev ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system. Statstilskuddet udbetales herefter alene gennem bloktilskuddet. Udligningssystemet indeholder endvidere tre særskilte udligningsordninger, som er udligning af selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere. Med udligningsreformen blev der indført en udligning af dækningsafgift.

I budgettet indgår følgende tilskuds- og udligningsbeløb:

Generelle tilskud (1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
Udligning af beskatningsgrundlag	-169,9	-224,4	-252,5	-258,4
Udligning af udgiftsbehov	-209,5	-195,6	-189,9	-198,8
Udligning af selskabsskat/dækningsafgift	-28,5	-35,6	-37,4	-38,8
Bloktilskud modregnet L&C programmet	-476,1	-468,0	-468,8	-461,1
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	7,2	7,4	7,5	7,6
Ældreområdet	-27,9	-28,8	-29,7	-30,7
Tilskud til bedre dagtilbud	-3,4	-3,6	-3,7	-3,8
Ø-kommuner	-9,2	-9,4	-9,7	-10,0
Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	-14,8	-15,1	-15,6	-16,1
Tilskud til styrkelse af likviditeten	-33,1	-33,1	-33,1	-33,1
Kommunalt udviklingsbidrag	4,7	4,9	5,0	5,1
Individuelt tilskud til skattenedsættelse	-36,3	-27,2	-22,5	-22,5
Komp dækningsafg.	-4,5	-4,5	-4,5	
Refusion af moms	0,5	0,5	0,5	0,5

Generelle tilskud (1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
Grøn trepart	-0,8	-0,5	-0,5	-0,4
Udligning og bloktilskud jf. budgetbalance	-1.001,6	-1.032,9	-1.054,9	-1.060,5
Betinget balancetilskud (en del af bloktilskuddet)	-24,3	-24,3	-24,2	-24,0
Nettoeffekten af selvbudgettering 2024 udligning		-31,8	-66,4	
Tilskud til udsatte ø- og yder-kommuner	-56,1	-57,9	-59,7	-61,6
Lov- og cirkulæreprogrammet	-0,5	-2,4	-3,1	-3,1
Beregnet nedgang i befolkningstal	-73,6	-52,9	-37,1	-35,5
Ekstra finansieringstilskud	-19,2	-19,2	-19,2	-19,2
KMF-efterregulering	-0,8			
Særlig vanskeligt stillede kommuner §16	-20,1			
Tilskud i alt	-1.196,2	-1.221,4	-1.264,6	-1.204,0

Udligning af beskatningsgrundlag.

Kommuner med et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet modtager et tilskud på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Omvendt betaler kommuner med et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet et bidrag på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet.

Der er herudover etableret en tillægsordning i udligningen af beskatningsgrundlaget. Tillæg ydes til kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet. Kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag modtager et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet. Finansiering af tillægget sker ved, at kommuner med et relativt højt beskatningsgrundlag betaler et bidrag på 18 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 125 pct. af landsgennemsnittet. Hvis tilskud og bidrag i tillægsordningen ikke modsvarer hinanden, fordeles en eventuel afvigelse på alle 98 kommuner efter indbyggertal.

For kommuner med et lavt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 95 pct. for den laveste del, og for kommuner med et højt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 93 pct. for den højeste del.

Udligning af udgiftsbehov.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. For kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet er der herudover etableret et tillæg, som udgør 2 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. Tillægget finansieres af et bidrag fra alle landets kommuner fordelt efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for de kommuner, som modtager tilskud er således samlet på 95 pct.

Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner.

Tilskuddet gives efter faste og objektive kriterier, som er målrettet de mest udsatte yderkommuner. Fordelingen mellem kommunerne i ordningen opdateres med udviklingen i befolkningsandelen. Det er en for-

udsætning for tilskud, at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 190.000 kr. pr. indbygger. Herudover skal kommunen opfylde mindst 4 af følgende kriterier:

- Andel af 70+ årige
- Landdistriktsgraden målt som antal indbyggere, der bor i landdistrikter eller by med op til 1.000 indbyggere i forhold til alle indbyggere i kommunen
- Antal arbejdspladser pr. 100 17-64-årige under 77 pct.
- Ø-kommune og selvstændig kommune med beskatningsgrundlag under 190.000 kr. pr. indbygger.
- Beskatningsgrundlag under 178.000 kr. pr. indbygger
- Andelen af "gamle" førtidspensionister pr. indbygger over 0,7 pct.
- Andelen af førtidspensionister

Tilskuddets størrelse afhænger af, hvor mange kriterier kommunen opfylder. Det samlede tilskud er sat til 1,5 mia. kr., hvoraf 0,5 mia. kr. finansieres af kommunerne selv efter indbyggertal. Tilskuddet beregnes en gang for alle ud fra de opstillede kriterier og opdateres herefter alene med befolkningsudviklingen.

Norddjurs Kommune modtager i 2026 56,1 mio. kr. i tilskud til udsatte Ø- og yderkommuner.

Bloktilskud

Bloktilskuddet er et generelt tilskud til kommunerne. Af bloktilskuddet finansieres tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår, samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte Ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til deres indbyggertal.

Betinget bloktilskud

I 2026 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne i forbindelse med budgetlægningen overholder den aftalte ramme for serviceudgifterne. Norddjurs Kommunes andel af de 3 mia. kr. udgør 18,3 mio. kr. Der er endvidere vedtaget et betinget bloktilskud på anlægssiden på 1 mia. kr. som er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsramme under et ikke overskrider den aftalte ramme på 22,3 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel af bloktilskuddet udgør 6,1 mio. kr.

Med hensyn til fordelingen af en eventuel tilskudsnedsettelse indebærer ordningen, at Indenrigs- og Sundhedsministeren kan træffe beslutning om fordelingen af den del af tilskudsnedsettelsen, der vedrører serviceudgifterne. Formålet er, at hvis det betingede bloktilskud ikke fuldt ud kan udbetales, indføres der mulighed for at gøre udbetalingen af det betingede bloktilskud mere individuel, dvs. afhængig af den enkelte kommunes budgetadfærd.

Ordningen indebærer, at der i det enkelte år kan foretages en konkret vurdering af baggrunden for, at kommunernes budgetter for serviceudgifterne i det pågældende år samlet overskrider de forudsatte rammer. På grundlag af denne vurdering træffer Indenrigs- og Sundhedsministeren beslutning om, hvorvidt den delvise udbetaling af det betingede bloktilskud skal modregnes efter følgende kriterier.

1. foretages kollektivt til alle kommuner,
2. efter individuelle kriterier
3. som en kombination.

Der gælder endvidere en ordning, som indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle og kollektive nedsættelser.

40 pct. af nedsættelsen vil blive afregnet kollektivt for kommunerne under ét som en generel nedsættelse af bloktilskuddet, mens 60 pct. vil blive afregnet individuelt for de kommuner, som har overskredet deres budgetter. Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse.

Kriteriet beregnet nedgang i befolkningstallet

Kriteriet blev i forbindelse med udligningsreformen justeret således at der blev indført en 3 års gennemsnit og et loft over enhedsprisen. Dette havde til formål at gøre kriteriet mindre følsom for udsving i udligningsbeløbene for kommunen.

Der er i budgettet indregnet 73,6 mio. kr. i 2026 svarende til et fald på 909 personer. I overslagsårene er antagelsen at Norddjurs Kommunes andel af det samlede fald i befolkningen vil falde, da årene med stor tilbagegang i befolkning er på vej ud af beregningen. Enhedsprisen forventes endvidere at falde, da det forventes at flere personer på landsplan vil være omfattet af kriteriet.

Oversigt over tilskuds- og udligningsordninger

Ordning	Beskrivelse
Udligning af beskatningsgrundlag	Udlignes med 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Herudover gives et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet.
Udligning af udgiftsbehov	Udlignes med 95 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.
Bloktilskud	En del af bloktilskuddet går til tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del fordeles som hovedregel efter indbyggertal.

Kilde: Indenrigs- og sundhedsministeriets tilskudsbog

Herudover er der en række særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Andre tilskudsordninger*Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud*

I forlængelse af finansloven for 2012 er der afsat et tilskud på 500 mio. kr. til bedre normeringer og kvalitet i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet udgør i 2026 670,2 mio. kr. og fordeles ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne. Tilskuddet er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2026. Norddjurs Kommune modtager 3,4 mio. kr. i 2026.

Tilskud til ældreområdet

Tilskuddet blev indført med virkning fra og med 2002 i forlængelse af L 399 af 6. juni 2002 om frit valg af ældreboliger mv. pr. 1. juli 2002 og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp pr. 1. januar 2003. Tilskudspuljen reguleres årligt med den forventede kommunale pris- og lønudvikling. Tilskudspuljen fordeles til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. I finanslovsaftalen for 2007 blev puljen forhøjet og udgør i 2026 2.089,7 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager 16,8 mio. kr. i 2026.

Værdighedsmilliarden er ligeledes en del af bloktilskuddets særtilskud. I 2026 udgør puljen samlet 1.253,3 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager i alt 10,1 mio. kr. i 2026.

Der blev i 2019 afsat en pulje på finansloven til at understøtte kommunerne i arbejdet med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Tilskuddet

udgør for 2026 i alt 119,5 mio. kr. og bliver fordelt blandt kommunerne, efter den demografiske ældre-nøgle. Norddjurs Kommune modtager i den forbindelse 1,0 mio. kr. i 2026.

Tilskud til kommuner med mindre øer

Efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud ydes der til kommuner med mindre øer et årligt tilskud. Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften. Det samlede ø-tilskud til kommuner med mindre øer udgør 140,2 mio. kr. som fordeles efter følgende kriterier:

- 92,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007-2012
- 16,9 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter befolkningstallet på de mindre øer.
- 5,5 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.
- Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Samlet modtager Norddjurs Kommune 9,2 mio. kr. i 2026.

Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår

Med virkning fra 2017 er der oprettet en særtilskudspulje på 300 mio. kr. For 2026 udgør puljen 375,7 mio. kr. Puljen fordeles af Indenrigs- og Sundhedsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og objektive kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.

Norddjurs Kommune modtager 14,8 mio. kr. fra puljen.

Puljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter de ovennævnte kriterier. Kommunerne skal således ikke søge om tilskud efter denne pulje.

Tilskud til styrkelse af likviditeten

Som en del af udligningsreformen er finansieringstilskuddet gjort permanent og indgår derfor automatisk i bloktilskuddet. Beløbet er fortsat et tilskud på 3,5 mia. kr. til styrkelse af kommunernes likviditet. Beløbet bliver, i modsætning til de andre særtilskud, ikke pristalsreguleret, og udgør derfor fortsat 3,5 mia. kr. Tilskuddet fordeles på følgende måde:

- 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal.
- 1,0 mia. kr. fordeles til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgarantien) under 183.900 kr. pr. indbygger

Norddjurs Kommunes andel af tilskuddet udgør 33,1 mio. kr.

Finansieringstilskud ekstra

I forbindelse med økonomiaftalen for 2026 blev det aftalt at kommunerne modtager en ekstra finansieringstilskud på 1,828 mia. kr. Udgangspunktet for fordelingen er foretaget på baggrund af parametrene fra opgørelsen af tilskud og udligning for 2020. Fordelingen foretaget således:

- 457,0 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles til kommunerne efter indbyggertal.
- 685,5 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 685,5 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 183.900 kr. pr. indbygger.

Norrdjurs Kommune andel af tilskuddet udgør i 2026 19,2 mio. kr. Beløbet aftales i forbindelse de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL. Det er aftalt i budgetskitsen at det ekstra finansierings-tilskud optages i alle år.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Kommunerne finansierer denne ordning under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. I udligningsordningen ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandre-re, flygtninge og efterkommere. Norrdjurs Kommune er nettobidragyder til ordningen med 7,2 mio. kr.

Kommunalt udviklingsbidrag

Det kommunale udviklingsbidrag til regionerne fastsættes på baggrund af kommunens skønnede indbygger-tal per 1. januar 2026. Bidraget udgør 129 kr. per indbygger. Norrdjurs Kommune bliver modregnet 4,7 mio. kr.

Lov- og cirkulæreprogrammet

På baggrund af årets lov- og cirkulæreprogram, beregnes hvor stor andel af statstilskuddet at dette pro-gram udgør. Der tages afsæt i den beregnede DUT-nøgle for året. Dette betyder at der tillægges 0,5 mio. kr. i bloktilskuddet.

Som en del af lov og cirkulæreprogrammet giver staten tilskud til omlægning af lavbunds-jorder og kvæl-stofsreducerende indsatser. Beløbet som afregnes til kommuner, fordeles efter en særlig nøgle, og er der-for optaget udenfor det egentlige lov- og cirkulæreprogram. Norrdjurs Kommune modtager i 2026 0,790 mio. kr.

Midtvejsregulering

Der budgetlægges med -0,778 mio. kr. i forbindelse med efterreguleringen af KMF bidraget og udelukken-de i budget 2026.

Refusion af moms

Momsrefusionsordningen skal som udgangspunkt gå i nul, da alle momsudgifter bliver refunderet af staten. Eneste udtagelse er egne huslejeindtægter, hvor kommunen skal refundere 7,5 pct. af denne indtægt til staten. Der er budgetlagt med en udgift til tilbagebetaling til staten som erfaringsmæssigt udgør 0,521 mio.kr.

Særligt vanskeligt stillede kommuner §16 pulje

Norrdjurs Kommune modtager andel af § 16 ansøgningspuljen med et beløb på 20,1 mio. kr. Den samlede pulje udgør 800,0 mio. kr. fordelt med det ordinære puljebeløb på 413,0 mio. kr. og et ek-sstraordinært beløb på 387,0 mio. kr., som blev aftalt i forbindelse den årlige økonomiforhandling mellem KL og regeringen.

I vurderingen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på følgende kriterier:

- Demografiske og socioøkonomiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

Kompensation for nettotab vedr. dækningsafgift

Som en del af boligskatteforliget bliver kommuner der ikke opkræver dækningsafgift af erhvervsejendomme kompenseret i en overgangsperiode fra 2024 - 2028, da satsen for dækningsafgift er fastlåst i denne periode. Kommuner der ikke opkræver dækningsafgiften, mister bloktilskud, fordi provenuet vil stige med ca. 37 pct. Kompensationsbeløbet for Norddjurs Kommune kan opgøres til 4,5 mio. kr. Beløbet er derfor også optaget i 2027 og 2028

Driftsudgifterne

Pris- og lønfremskrivning af driftsbudgettet

Det fremgår af principperne for udarbejdelse af det tekniske budget for budgetåret 2026 og overslagsårene 2026-2029, at budgetrammerne for driftsvirksomheden beregnes med udgangspunkt i de vedtagne budgetoverslag for 2026-2028 fastsat i det dengang forventede pris- og lønniveau for 2025 som indgik i arbejdet med budget 2025.

Budgettet i overslagsårene fremskrives med den forventede pris- og lønstigning fra 2025 til 2026 som KL's udmelding angiver.

Korrektioner på driftsområdet

Kategori	Mio. kr.
Øvrige korrektioner	7,370
Mængdemæssige ændringer	-5,098
Lov- og cirkulæreprogrammet	-0,345
I alt	1,927

Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner er korrektioner som følge af ny lovgivning, egentlige fejlregninger, eller uundgåelige og ikke-forudsete ændringer i udgifter og indtægter af eksterne årsager.

Der er i forbindelse med det tekniske budget indarbejdet korrektioner på i alt 7,370 mio. kr. fordelt med 11,617 mio. kr. vedr. Økonomiudvalget, på Arbejdsmarkedsudvalget med -12,122 mio. kr. på Børne- og Ungdomsudvalget med 4,487 mio. kr. og på Miljø- og Teknikudvalget med 1,422 mio. kr. samt 1,966 mio. kr. på Voksen- og Plejeudvalget.

Mængdereguleringer

Mængdereguleringer beregnes på baggrund af Norddjurs Kommunes befolkningsprognose. Der indarbejdes mængdereguleringer i det tekniske budget på børne- og Ungeområdet og på ældreområdet.

De samlede mængdereguleringer udgør i alt -5,098 mio. kr. i 2026.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Korrektioner som følge af ny lovgivning omfatter mer- eller mindredgifter i forbindelse med ny lovgivning, herunder lovpligtige ydelser (lov- og cirkulæreprogrammet).

Det samlede lov- og cirkulæreprogram for kommunerne under ét medfører en udvidelse af bloktilskuddet på 991,6 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel udgør heraf i alt 0,469 mio. kr. Dette beløb er indarbejdet under indtægterne i budgetbalancen. Der er indarbejdet korrektioner af lov- og cirkulæreprogrammet for 0,345 mio. kr. på driftsbudgettet. Årsagen til at der bliver indarbejdet er mindre beløb på driften skal ses i sammenhæng med at en del af årets lov- og cirkulæreprogram er kodet som finansiering, og derfor ikke belaster driften.

Omprioriteringsbidrag

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 13. maj 2025 at fastsætte et omprioriteringsbidrag (tidl. effektiviseringsbidrag) som skulle være fast i de kommende år. Dette skete med afsæt i budgetforliget 2025 - 2028. Af forligsteksten fremgår følgende "Forligspartierne er enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget udgør 0,55 pct. i 2025 og 0,80 pct. i overslagsårene. Forligspartierne er enige om, at der fremlægges en sag til Kommunalbestyrelsen til foråret 2025, hvor der træffes beslutning om at fastlægge en fast effektiviseringsprocent i de kommende

budgetår. Således er procentsatsen for effektiviseringsbidraget fastlagt forud for budgetforhandlingerne.”

Kommunalbestyrelsen besluttede at fastsætte det fremadrettede omprioriteringsbidrag til 0,5 pct., hvilket er 0,3 pct. lavere end det der er indarbejdet i budgettet. I det tekniske budget, er der på baggrund af denne beslutning, tilbageført 6,4 mio. kr. årligt, således at de fremtidige bidrag udgør 0,5 pct. samlet betyder dette betyder, at der er tilbageført 6,4 mio. kr. i 2026 12,8 mio. kr. i 2027 og 19,2 mio. kr. i både 2028 og 2029.

Der er i budgetskiten optaget samlet udgifter for 11,059 mio. kr. på driften. Fordelingen og formålet er nærmere beskrevet i sektorbudgetbemærkningerne.

Serviceramme

Norddjurs Kommunes serviceramme for 2026 udgør:

Område (mio. kr.)	Beløb, netto
Serviceudgifter i alt	2.222,1
Serviceudgifter 2026 udmeldt og beregnet af KL	2.240,6
Forskel mellem serviceudgifter og serviceramme 2026	-18,4

Ifølge den økonomiske politik skal det tilstræbes i budgetlægningen, at den tekniske serviceramme udnyttes fuldt ud under forudsætning af fortsat strukturel balance i budgettet, jf. målsætningerne i den økonomiske politik

Anlæg

I budgetskiten for 2026 og overslagsårene er anlægsbudgettet opdelt i:

- Anlægsindtægter
- Anlægsudgifter

Anlæg (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsindtægter	-33,442	-29,021	-31,449	-9,000
Anlægsudgifter	134,354	134,976	89,325	53,790
Nettoanlægsramme	100,912	105,955	57,876	44,790

KL har udmeldt en vejledende bruttoanlægsramme for Norddjurs Kommune for 2026 som udgør 110 mio. kr.

Jordforsyning

Budgettet for jordforsyningen skal hvile i sig selv, hvilket medfører, at indtægter fra grundsalg skal finansiere byggemodning og arealerhvervelser. Det medfører, at der som udgangspunkt i det enkelte budgetår ikke må afholdes anlægsudgifter, før der er opnået tilsvarende indtægter. Området ses dog over en årrække og har der været overskud i de foregående år, kan der igangsættes anlægsarbejder i starten af året.

Finansielle konti

I det tekniske budget indgår forventede renter og afdrag på eksisterende lån.

Renter

Under renter indgår renteudgifter til kommunens langfristede gæld, kurstab på lånoptagelse, renteindtægter/-udgifter fra kommunens kassebeholdning og kurstab og -gevinster på værdipapirer. Renterne på langfristet lån med variabel rente er budgetteret på baggrund af en budgetmodel fra KommuneKredit.

Renter (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Kommunale lån	1,309	1,234	1,160	1,076
Ældreboliglån	2,569	2,466	2,357	2,244
Øvrige renter, garantiprovision og afkast	-4,379	-4,279	-4,179	-4,079
Renter af daglig bank	-0,008	0,047	0,146	0,285
Renter i alt	-0,509	-0,532	-0,516	-0,474

Finansforskydninger

Der er budgetteret med forskydninger i kommunens udlån. Da lån til betaling af ejendomsskatter overgik til staten i 2024, er der udelukkende budgetlagt med indfrielse af eksisterende lån på 4,5 mio. kr. i 2026. Det er forventningen at staten indfrier alle tilbageværende lån i 2027, dette gælder både pensionistlån samt den midlertidige indfrysningsskema. Dette beløb kan opgøres til ca. 19,4 mio. kr.

Afdrag på lån

Afdrag på ordinære lån udgør 4,6 mio. kr. i 2026.

Afdrag på ældreboliglån udgør 21,3 mio. kr. i 2026., samt ekstraordinært afdrag pga. omlægning af boliger til §107 tilbud på 2,550 mio. kr.

De samlede afdrag inklusive afdrag på ældreboliggæld udgør herefter 28,5 mio. kr.

Indbetalingen til Lønmodtagernes feriemidler skal fra 2021 optages under afdrag på gæld. Kommunalbestyrelsen har besluttet i forbindelse med tidligere budgetaftaler at der skulle afdrages ekstraordinært samlet 38 mio. kr. i 2022 og 2023, dermed kunne det fastsatte afdrag på 5,2 mio. kr. nedsættes. Dette betyder at afdragene frem til 2033 bliver nedsat til ca. 1,5 mio. kr. årligt.

Lånoptagelse

Der er ikke budgetteret med ordinær lånoptagelse i 2026 eller i overslagsårene.

Beregning af likviditet

Budgetbalancen indeholder oplysninger om den forventede gennemsnitlige likvide kassebeholdning. Udgangspunktet er den faktiske opgjorte gennemsnitslikviditet de seneste 365 dage, som skal indrapporteres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det seneste indregnede tal som er indeholdt i likviditetsprognosen er opgjort per 30. juni 2025.

Der er i opgørelsen indregnet en række forudsætninger for perioden 2025-2029:

- Likviditeten beregnes som et gennemsnit af de seneste 365 dages bogførte kassebeholdning. Prognosen bygger på en model, der forsøger at forudsige likviditeten i hver enkelt måned.

- Prognosen tager udgangspunkt i seneste måneds gennemsnit og der lægges derefter antagelser om det fremtidige forbrug ind i modellen.
- Det antages, at driftsudgifterne betales i 12 lige store rater i løbet af året. Det forventede forbrug i modellen ændres i takt med budgetopfølgningen.
- Der korrigeres for kendte betalingsmønstre, eksempelvis grundskyld og betaling af stats- og efterskoler
- Det antages i udgangspunktet at anlægsudgifterne fordeles med 1/3 i første halvår og 2/3 i andet halvår. Denne antagelse korrigeres i løbet af året i takt med det faktiske forbrug og budgetopfølgningerne.

Økonomisk politik

Kommunalbestyrelsen har den 18. juni 2024 godkendt en ny økonomisk politik for Norddjurs Kommune som skal være styrende for hvorledes budgettet skal tilrettelægges.

De økonomiske målsætninger er følgende:

- **Balance i Budgettet:** Der skal være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige, at indtægterne skal dække driftsudgifter, anlægsudgifter, kapitalindskud til almene boligselskaber samt afdrag på kommunens gæld.
- **Anlæg:** Anlægsudgifterne skal følge anlægsrammen som pt. årligt udgør ca. 100 mio. kr. svarende til 2.700 kr. pr. indbygger.
- **Kassebeholdning:** Den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 175 mio. kr. svarende til 4.800 kr. pr. indbygger.
- **Servicerammen og anlægsrammen** overholdes såvel i budget som i regnskab.
- **Gæld:** Der skal som udgangspunkt være en årlig afvikling på mindst 10 mio. kr. af kommunens gæld ekskl. ældreboliger. Dog kan der være år, hvor det er nødvendigt at optage lån til kritisk infrastruktur.

Strukturel balance er den vigtigste målsætning. Målsætningen sikrer sammenhæng mellem indtægter og udgifter. Ved at have strukturel balance i hele budgetperioden sikres det, at kommunens udgifter tilpasses ændrede rammevilkår i god tid.

Målsætningen om anlæg skal sikre, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at vedligeholde kommunens veje og bygninger, og at der samtidig er plads til udvikling af kommunen.

Når der er strukturel balance, vil kassebeholdningen alt andet lige forblive konstant på længere sigt, og der vil ikke være behov for at optage nye lån. I særlige tilfælde kan det dog give mening, f.eks. for at styre likviditeten, eller fordi kommunen har en ekstraordinær udgift i et enkelt år til et stort anlægsforslag.

Det er vigtigt med en tilstrækkelig stor kassebeholdning, for at opretholde en stabil drift og give mulighed for strategiske investeringer som kan bidrage til udvikling af kommunen.

Ekstraordinære afdrag på lån, der er aftalt i forbindelse med en budgetaftale, indgår ikke i opgørelsen af den strukturelle balance.